

Karlfeldtbrevet

HÖSTEN 2023

Ordföranden har ordet:

Vi ror mot framtiden!

Som samfundets nye ordförande vill jag gärna säga några korta ord om min väg till Karlfeldt.

Min väg till vår skald går via Los Angeles och New York. Jag bodde åtta år i USA, först med forskarutbildning i matematik vid UCLA, och sedan som "assistant professor" vid Columbia University i New York. Efter att ha levt i en helt engelskspråkig miljö omgiven av amerikansk kultur i åtta år var min längtan stor att återupptäcka och återvända till det svenska språket när jag kom tillbaka till Sverige 1991. Jag kände också av den kulturella skillnaden när jag återkom och möjligen är den störst just vid hemkomst. När man åker iväg är man typiskt beredd på förändringar, medan man tror sig oförändrad komma tillbaka till en oförändrad omgivning. Karlfeldt blev svaret på min språkliga längtan och mina kulturella funderingar. Sedan mitten av 90-talet är jag medlem i Samfundet och jag njuter alltså av Karlfeldts svar på mina frågor.

Vi genomför nu en digitalisering av mycket av kommunikationen mellan Samfundet och medlemmarna. Hemsidan blir allt bättre och innehåller mer information än tidigare och medlemsutskicken blir digitala. Vi gör detta av miljöskäl och för att spara medel till Samfundets aktiviteter. Vi tror också att kommunikationen blir bättre med, till exempel, en väl fungerande hemsida. Vi tänker oss ett digitalt

utskick, kallat *Karlfeldtbrevet*, på hösten och ett på våren. Utöver detta erhåller Samfundets medlemmar en bok över olika teman relaterade till Karlfeldt. Vi kan inte lova en bok per år, men vi lovar böcker av hög kvalitet.

Viktigast är kanske dock de fysiska mötena. Vi har just avslutat ett mycket lyckat symposium vid Sigtunastiftelsen och vi kommer säkerligen att regelbundet återvända dit. Mer information om symposiet finns i detta nyhetsbrev. En bok baserad på föredragen vid Sigtunamötet kommer också att sammanställas. Vidare har sommarmötena varit mycket uppskattade och vår ambition är att återuppta dessa från och med nästa år. Nästa årsmöte är redan planerat till den nionde till elfte augusti i Avesta. Vi planerar framgent att ha årsmötet i samband med sommarmötet, som ju är vårt största möte. Vidare planeras en Karlfeldtafton vid Västmanlands-Dalarnas nation till den 16 mars 2024, för mer information se detta utskick. Den gångna sommaren hade vi inget reguljärt möte, men istället deltog Samfundet som en av organisatörerna av Kulturdagarna i Leksand med temat Alfvén, Wallén och Karlfeldt. En artikel om detta möte finns i detta nyhetsbrev.

Så till sist, något om rubriken. Jag tror på ett starkt framtida intresse för Karlfeldt och hans poesi. I samfundet rör vi oss framåt i takt med vår tid, men blicken är fäst vid det förflutna dikturarv som Karlfeldt givit oss.

Johan Tysk, ordförande

Till minne av Bo Berggren (1936-2023)

Karlfeldtsamfundets mångårig medlem, industrimannen Bo Berggren, Falun, har avlidit vid 86 års ålder. Han efterlämnar hustrun Gunbritt och barnen Erik, Karin, Charlotta och Klas med familjer.

Från Karlfeldtsamfundets sida vill vi tacka Bo för allt stöd vi fått och för allt han genom åren betytt för oss. Bo ledde med klarhet, pondus och humor årsmötena under många år. Han var också en noggrann och engagerad sammankallande i valberedningen. Det här är exempel på sådant som Christer Åsberg i något sammanhang kallade Bos synliga tjänster. Det mindre synliga men mycket viktiga handlar om det stöd det inneburit för generationer av styrelser att ha en tillskyndare av samfundet med den ekonomiska och organisatoriska kompetens som Bo hade. Bo gav både på begäran och ibland oombedd goda råd.

Han gjorde det dock, och det jag har egen erfarenhet av, genom att ställa frågor om den problematik vi hade att hantera så att vi i samtalets form kunde se lösningar och utvecklingsmöjligheter.

Något som för samfundet har varit mycket betydelsefullt är att Gunbritt och Bo för trettio år sedan tog över Sångs i Sjugare, där de i alla bemärkelser fått gården att blomstra. En enorm kulturell insats och som samfundet känner stor tacksamhet för och som inte minst möjliggjort att vi som uppskattade inslag i våra sommarmöten kunnat ha poesivandringar i den praktfulla trädgården och då också omhuldas av värdparets omtankar.

Bo tilldelades 2006 Karlfeldtmedaljen, en utmärkelse man får för betydande insatser för att levandegöra minnet av Erik Axel Karlfeldts diktning och liv, och han var också hedersmedlem i samfundet. Få har förtjänat dessa hedersbevisningar mer än Bo Berggren.

Anita Hård af Segerstad

Kulturdagarna i Leksand

Alfvén, Wallén & Karlfeldt

Kulturdagarna i Leksand den 20-23 juli presenterade tre konstnärer, alla välkända storheter inom sina områden: Hugo Alfvén, musiken, Gustaf Theodor Wallén, måleriet och Erik Axel Karlfeldt, poesin. Tre olika konstnärer med Leksand som gemensam nämnare. I Leksand kom de även att bygga sig hem som, på lite olika sätt, blivit välbesökta minnesgårdar.

Hugo Alfvén kom till Leksand redan 1904. Många av oss förknippar nog honom inte bara med hans symfonier, utan också med körarrangemang, och i Leksand bildade och ledde han Siljanskören. Från 1945 och till sin död 1960 hade han sin permanenta bostad på Alfvéngården i Leksands Tibble. Det var också Alfvéns uttryckliga vilja att hemmet där skulle bli den minnesgård den nu är, öppen för visningar och musikföreställningar.

Den Stockholmsfödde Gustaf Theodor Wallén vistades under sina konststudier långa tider utomlands. Han hade dock en ungdomsdröm om Dalarna och vid sekelskiftet 1900 bosatte han sig permanent i Leksand. 1908 byggde han Högstugan på Åkerö, ett minst sagt praktfullt timmerhus i nationalromantisk stil. Wallén var en mångsidig konstnär och han värdesatte också högt hantverksskicklighet. 1947 tog han kontakt med Leksands Hantverksförening och gav dem det fantastiska beskedet att han ville donera sitt hem och sin ateljé till föreningen för inrättandet av en skola för att utbilda skickliga hantverkare. Det som idag är Leksands folkhögskola med omfattande utbildningar inom bild och form.

Erik Axel Karlfeldt föddes i Karlbo strax utanför Avesta men är också starkt förknippad med Leksand där han 1921 köpte en gård i Sjugare som han kallade Sångs och som familjen kunde flytta in i 1922. Karlfeldt hade ett stort botaniskt intresse och på Sångs anlades en imponerande trädgård tillsammans med trädgårdsarkitekten Ester Claesson. Karlfeldt dog redan 1931 men änkan Gerda kunde, då Karlfeldt postumt tilldelades Nobelpriset, behålla gården, vårda trädgården och öppna den för visning. Sångs köptes för 30 år sedan av Gunbritt och Bo Berggren, som genom sin entusiasm för och omsorgsfulla förvaltning av gården gjort en betydelsefull kulturell insats för bevarandet av minnet av Karlfeldt. De har öppnat Sångs för musikframträdanden och poesivandringar i den vackra trädgården och inte minst har dessa vandringar varit uppskattade inslag vid Karlfeldtsamfundets sommarmöten.

Kulturdagarnas program innebar möten i ord, ton och bild, med såväl välkända som mindre kända sidor av dessa tre konstnärers verk och liv. Flera samarbetsparter hade gått samman för att göra detta möjligt och bidragit till genomförandet med ekonomiska bidrag, sponsring och ideellt arbete. Dagarna var ett privat initiativ av Camilla Montan som också varit mycket betydelsefull i såväl planeringen som genomförandet av programmet. Viktiga insatser stod också Alfvéngården och Alfvéngårdens vänner för. För Alfvéngårdens vänner liksom Karlfeldtsamfundet och Stiftelsen Walléngården var det angeläget att stödja ett program som

Alfvéngården i Leksands Tibble ägs av Hugo Alfvénfonden som ingår i Kungl. Musikaliska Akademien.

Högstugan på Åkerö (Walléngården) är idag en del av Leksands folkhögskola.

Karlfeldtsgården Sångs i Sjugare, som ägs av familjen Berggren, är öppen för vissa sommarprogram.

kunde stimulerar intresset för och öka kunskapen om dessa konstnärers liv och verk.

Erik Axel Karlfeldt var i fokus i två av programmen – en födelsedagsmiddag i Wallénhallen på Leksands folkhögskola och i det program som anordnades på kvällen den 21 juli i Leksands kyrka med temat ”Mannen Kvinnorna Kärleken”.

Anita Hård af Segerstad

Kulturdagarna i Leksand

Födelsedagsfirande för Karlfeldt

Tredje veckan i juli hölls en kulturfestival i Leksand, där vi bjöds på två program med Karlfeldt i fokus, och där vi fick höra Karlfeldt för första gången läsas av en av våra absolut främsta inom skådespelarkonsten, Krister Henriksson. Den tjugonde juli dukades det till födelsedagsbuffé för Erik Axel Karlfeldt i Wallénsalen på Leksands folkhögskola.

Vår nye ordförande Johan Tysk bjöd på ett tänkvärd tal till jubilarerna och vi fick lyssna till en i all hast skapad, oannonserad programpunkt, där tre generationer tonsättare inom en och samma familj visar både lyhördhet och nytänkande i sina tolkningar av Karlfeldt. Programmet inleddes med en för bredare publik okänd tonsättning av ”Elie Himmelsfärd”, framförd av tonsättaren själv, Ingemar Ihlis från Gagnef.

Ingemar Ihlis är far till Anna Ihlis, som givit oss prov på befriande djärvhet i tolkningar av Erik Axel Karlfeldt, för vilket hon genomgående hyllats av kritiker. Annas debutskiva med Karlfeldttonsättningar belönades också 2019 med *Dalecarlia Music Award*.

Det blev ett spännande program, som erbjöds till deserten på den middag festivalen arrangerade i Wallénhallen i Leksand. Enligt programmet skulle vi bjudas på ett spel om kärleken mellan Erik Axel och hans hustru Gerda, men strax före festivalen kom beskedet, att en av skådespelarna drabbats av stämbandsinflammation och måste ställa in. Frågan gick då till mig, kunde jag hitta på något att erbjuda istället? Med ett par dagars varsel...

Det var en tuff, men rolig utmaning. Och det blev ett program, tack vare Ingemar Ihlis och samfundets styrelseledamot Anna Nordlund, som var årets talare på Karlfeldtsdagen i Karlbo, Med Ingemar Ihlis och Anna Nordlund som guider fick vi följa musikens och samhällets utveckling alltsedan morfars uppväxtår. Ingemar berättade stående vid sitt piano, hur Erik Axel följt hans familj från far Evert, som hade Karlfeldt som husgud. Vi fick höra Ingemar ackompanjera sig själv i Evert Ihlis' lyhördt berörande tonsättning av ”Längtan heter min arvedel”. Hans dotter Annas gripande inspel-

ning av dikten ”Avskedet”, där hon i sin tonsättning tar avsked av sin älskade farfar Evert, tolkades den där torsdagskvällen av hennes far, av Ingemar Ihlis.

På min fråga berättade Ingemar, hur musikens utveckling färgat de tre generationernas tonsättningar. Och Anna Nordlund berättade, hur samhällsutvecklingen kan förklara morfars centrala ställning i medvetandet hos Evert Ihlis' generation och ända in i 1970- och 80-talen:

”Karlfeldt skildrar det fattiga landsbygds-Sverige, som ännu var levande i minnet hos många. Han skildrar en längtan tillbaka till en lycklig barndom och en svunnen tid, som han kände sig ha svikit och han gör det ur de utsattas perspektiv, inte minst landsbygdens fattiga kvinnor, pigorna.”

Och Anna Nordlund påminde oss om, att ”när vi inte längre minns platsen och tiden i våra egna kroppar, med våra egna sinnen, avtar också betydelsen av äldre tider och därmed också Karlfeldts poesi. Men han hade livet igenom en intuitiv konstnärlig känsla för tiden och tidens möjliga språkliga uttryck. Samklangens med naturens skiftande skönhet för att uttrycka känslor och stämningar.”

Yrkesmusikern Ingemar Ihlis gav oss i programmet flera illustrationer till Karlfeldts sammanflätning av naturen och människan, bl.a. i ”Sång efter skördeanden” i tonsättning av Wilhelm Peterson-Berger. Den nya tiden, när staden allt snabbare tog över landsbygden som människans hemvist, kommenterar morfar i ”Spelmansvisor” ur *Vildmarks- och kärleksvisor*. Stadens ”fina fru” begriper inte, menar han, spelmannens konstnärskap. Men när de snörper på munnen, svarar han:

*”Jag dränker deras mummel
i rusig melodi.”*

Torsdagskvällens program slutade i en omtumlande överraskning, när Ingemar Ihlis dränkte och lyfte det ljusa mörkret efter Gustaf Nordqvists ”Psaltare och lyra” med en hisnande skruvad jazztira – på näverlur! Det kallar jag konstnärskap!

Mika Larsson

Mannen, kvinnorna, kärleken

”Mannen Kvinnorna Kärleken” var temat för programmet i Leksands kyrka den 21 juli med föreläsningar och konstnärliga framträdanden. Mika Larsson ledde på ett personligt sätt den del av programmet som handlade om Erik Axel Karlfeldt, hennes morfar. Till sin hjälp hade hon skådespelaren Krister Henriksson, mezzosopranen Ann-Kristin Jones och pianisten Henrik Berg.

Mika Larsson inledde med att läsa ett stycke ur ”Fäderna” ur Karlfeldts första diktsamling *Vildmarks- och kärleksvisor*, där redan raderna ”när mot lustan jag kämpar mig trött, det har

lärt mig att rädas mitt eget kött mer än världens ondska och satan själv” belyser både hans lustfyllda dragning till kvinnorna och hans vanda inför vad denna starka lidelse kunde föra med sig.

Men början på det diktarliv som skulle leda till stora läsframgångar, till stol nr 11 i Svenska Akademien och slutligen till Nobelpriset i litteratur präglades av både sociala, ekonomiska, och yrkesmässiga problem. En dömd och fångslad far, ett förlorat föräldrahem gjorde att han av ekonomiska skäl fick avbryta sina akademiska studier i Uppsala. Efter att ha hankat sig fram som journalist i Stockholm och efter att ha

Mika Larsson väjde inte för de drag i Karlfeldts personlighet som kan te sig lite mer kontroversiella, som hans kvinno-intresse.

Ann-Kristin Jones sjöng tonsatta Karlfeldtdikter ackompanjerad av Henrik Berg.

Krister Henriksson läste Karlfeldts dikter "Dina ögon äro eldar" och "Änklingen".

fått hjälp av välvilliga välgörare kunde han dock avsluta sina akademiska studier. Den lärartjänst som Karlfeldt därefter fick på den nyinrättade Samskolan i Djursholm fick han lämna efter skvaller som sa att han tog emot flickor där på sitt vindsrum. Inte heller lyckades han bättre i sin andra lärartjänst, den på folkhögskolan i Molkom, där han snart inledde ett förhållande med rektorns hustru. Mika Larsson framhöll här att Karlfeldt var ett barn av sin tid, och inte bör dömas av vår tids normativa föreställningar.

Mika Larsson väjde alltså inte för de drag i diktarens personlighet som kanske kan te sig lite mer kontroversiella, som hans kvinnointresse, präglad som det var av en tydlig erotisk underton. Erotiken kan, menade hon, ses som såväl hans gissel som musa. Detta drag kommer också till uttryck i en av hans mest kända och flerfaldigt tonsatta dikter "Dina ögon äro eldar", som till den fulltaliga publikens både hör- och synbarliga förtjusning lästes av Krister Henriksson och framfördes av Ann-Kristin Jones till pianoackompanjering av Henrik Berg.

I början av 1900-talet träffade Karlfeldt Gerda Holmberg, som var hembiträde hos en familj på Östermalm och 1903 födde hon honom sonen Folke. Erik Axel och Gerda skulle få ytterligare två barn innan de gifte sig. Äktenskapet, som varade till Erik Axels död 1931, förefaller i alla fall till det yttre ha varit harmoniskt, men så var det ju på den tiden, om känslor och eventuella utomäktenskapliga förbindelser talade man inte. Mika talade aldrig med sin mormor Gerda om hur äktenskapet med den store diktaren hade gestaltat sig – det hade varit att objuden tränga sig på i en sfär som bara var hennes – och livet ut vårdade och skyddade hon också minnet av Erik Axel Karlfeldt, människan och diktaren. Mika Larsson berättade också att hennes mor, Anna, inte heller hon ville tala om sin fars kvinnoaffärer – "jag vill inte veta", hade hon förklarat. Hon ville skydda sin mor, och sin far.

Programmet avslutades med att Krister Henriksson läste dikten Änklingen, ur diktsamlingen *Hösthorn*, där den inledande strofen lyder:

*Jag ville ha sagt dig de ömmaste ord
som låg mig på hjärtat och gnagde och malde,
du strävsamma dotter av den sträva jord;
kanhända det löst det bann som oss kvalde.*

Med den dikten hade vi också under kvällen, i ord och ton, fått njuta av många smakprov från Erik Axel Karlfeldts diktning.

*Anita Hård af Segerstad
Foto: Anna Nordlund*

Symposium om Karlfeldt och tron

Mot framtiden med riktmärken på det förflutnas strand

I Karlfeldts diktning finns kopplingar till bibliska berättelser och kristna seder. Men hur är det med Karlfeldt och tron? Utan tvekan finns uttryck för tro i hans dikter men är tron hans egen och hur såg den i så fall ut? Jag tror att vi var många som kom till symposiet ”Karlfeldt och tron” i Sigtuna ett par sensommarvackra dagar i mitten av oktober med sådana tankar i våra huvuden.

Symposiet inleddes med välkomstord från samfundets ordförande **Johan Tysk** och direktorn för Sigtunastiftelsen, **Helle Klein**. Båda anknöt påpassligt till Karlfeldt och Johan Tysk påminde om att citat ur Karlfeldts diktning kan ge ledning även i det dagsaktuella.

I en brett upplagd föreläsning om litteraturvetarnas tudelade uppfattning om Karlfeldts tro tog **Ola Nordenfors** med oss till ett lärarrum i Västervik. Där, liksom i stort efter Karlfeldt, fanns två starka och motsatta tolkningstraditioner: en som hävdade att Karlfeldts personliga evangelisk lutherska tro går att se i hans dikter och den andra att dikterna tvärt om visar att han inte hade någon personlig troserfarenhet. De två tolkningstraditionerna i Nordenfors föreläsning visade sig också vara företrädda bland föreläsarna.

Lars Falk visade i sin föreläsning att Karlfeldt använde sig av en äldre geocentrisk förståelse av världssalltet som bland annat genom Bondepraktikan nått in i den svenska bondekulturens tankevärld. Vidare menade Falk att den därmed sammanhängande läran om de fyra elementen: jord, vatten, luft och eld går att återfinna som strukturerande princip i ett antal dikter. Under månen, sub luna, råder ständig förändring – människan föds, lever och dör. Ovan månen finns det eviga och oföränderliga, kvintessensen.

Bondepraktikan, kyrkoåret och almanackan (med föregångaren runstaven) som ledning för att orientera sig i tillvaron var centrala teman i **Caroline Krooks** föreläsning där Karlfeldts anspelningar på olika kyrkliga högtider belystes.

Jørgen Straarup presenterade resultatet av en undersökning av de explicita markörerna för religiositet och religion i Karlfeldts dikter och visade att de religiösa markörerna blev fler i senare dikter än i tidigare. Straarup slutsats var dock att det inte berodde på stigande grad av religiositet hos författaren utan på vad han skildrar i sina dikter. Dikterna utgör enligt Straarup resonans av andras religion, inte exempel på egna religiösa erfarenheter.

Sebastian Selvén beskrev en varm luthersk ortodoxi som del av eller ett fundament för folkkulturen i övre Dalarna långt fram i historien. Selvén tog exempel på särtraditioner i området i fråga om kyrkkärl, interiörmålningar, nattvardsfromhet och den utbredda läskunnigheten som bland annat tog sig uttryck i en psalm(boks)kultur. Det blev tydligt att Straarup och Selvén utgick från olika förståelser av religion och religiositet.

Jesper Svenbros föredrag diskuterade Karlfeldts diktning i relation till andra 1900-talspoeter och lyfte fram särdrag och likheter, inte minst i dikterna som vittnen till en inre surrealistisk erfarenhet som att bibliska personer träder fram som dalkarlar och samtida. Sett ur det perspektivet är skrivandet av dikten en oförhindrat religiös handling.

Eva-Brita Ståhls föreläsning med rubriken *Karlfeldt – bekännaren* lyfte inte bara det temat utan även hur dikterna fungerar för läsaren. Dikten sätter ord på våra upplevelser och förstärker dem. Därmed kan de bli bärare av religiös erfarenhet oavsett om det är diktarens egen erfarenhet eller ej. Resonansen fick här en delvis annan innebörd än hos Straarup.

Anders Piltz beskrev Karlfeldt som en fantasimänniska med humor, inte en idémänniska. Han visade övertygande hur Karlfeldt förenade kristen tro med folklore i ett historiebruk där det svenska historiska fromhetslivet målades ut som det lutherskt germanska sunda manliga arvet till skillnad från ett asketiskt katolskt kvinnligt.

Den sista föreläsaren **Kristina Nielsen-Jerneck** belyste

Caroline Krook talar över ämnet ”Cecilia stämmer sitt instrument till Guds advent. Om kyrkans år i Karlfeldts diktning”

Avslutande panelsamtal i Sigtuna med fr.v. Cecilia Wejryd, Ola Nordenfors, Maria Schottenius, Lars Falk, Claes-Bertil Ytterberg.

dagens bruk av dikter och då inte minst Karlfeldts. Nielsen-Jerneck tog med oss på en resa där vi som åhörare blev förflyttade, förvandlade och kanske även till viss del förnyade. Det finns kraft i en hel del av Karlfeldts dikter än i dag.

Föreläsningraden avslutades med en paneldiskussion modererad av **Maria Schottenius** som höll ihop hela programmet med kompetent hand. Den vackra miljön på Sigtunastiftelsen gav en enastående inramning till hela arrangemanget.

Mina egna tankar under och efter symposiet handlade om Erik Axel Karlfeldt som en damm mot det moderna, hans försök att med historien för ögonen hantera en ny modern och framstegsorienterad värld. Jag tyckte mig se honom ta rikt-

märken på det förflutnas strand för att hålla en rak kurs in i framtiden – Karlfeldt som rodde sig fram genom tiden. På så sätt kan Karlfeldt också hjälpa oss att hantera alltings föränderlighet under månen genom att vara förankrade i en historia. Under symposiets gång blev det allt mer tydligt för mig att jag inte finner det särskilt viktigt att bli klar över hur det var med Karlfeldts tro. Det som betyder något för mig är huruvida Karlfeldts dikter talar till mig om livet och ibland om tron. Och det gör en del av dem. Som Johan Tysk inledde: Det finns nästan alltid ett Karlfeldtcitat för varje dagsaktuell fråga.

Cecilia Wejryd

Foto: Johannes Rudberg

Karlfeldtföreningen i Folkare

Karlfeldtdag med italiensk medaljör och skyfall av regn

Den 20 juli 1864 föddes Erik Axel på bondgården i Karlbo, vid Dalälvens strömmande vatten. Födelsedagen firas varje år som Avesta kommuns stora kulturdag, i trädgården på Karlfeldtsgården. Tre hundra personer samlades i somras till ett evenemang som på flera sätt är oförglömligt.

Extra krydda fick Karlfeldtsdagen i år när Karlfeldtsamfundet, det litterära sällskapet på nationell nivå, delade ut Karlfeldt-medalj av internationell rang. Mottagare var Adriano De Angeli, en italiensk man som så förälskat sig i Karlfeldts dikter att han har översatt och givit ut ett urval dikter på sitt modersmål. Samfundets ordförande Johan Tysk och styrelseledamoten Gunilla Stenman Jacobson höll i den högtidliga ceremonin. Efter scenprogrammet var det många deltagare som nyfiket talade med pristagaren och hans dotter. Känslösamt blev det sedan när De Angeli vandrade runt i gästabudssal och minnesrum och läste Karlfeldtdikter på italienska. Klangfullt ljud dikterna, med budskap och stämning som nådde fram även till alla oss som inte talar De Angelis språk. Karlfeldt själv i sin himmel log nog nöjd. När han år 1919 föreslogs som Nobel-

pristagare, lär han ju ha undrat om lyrik är så översatt att den kan anses flyga över Jorden.

Årets talare var Anna Nordlund, också hon ledamot av Karlfeldtsamfundets styrelse. Anna har forskat om Selma Lagerlöf och skrivit doktorsavhandlingen *Selma Lagerlöfs underbara resa genom den svenska litteraturhistorien 1891-1996* och genom Lagerlöf lärt känna Erik Axel Karlfeldt. På senare tid har Anna besökt Erik Axels barndomsmiljöer i Folkare och nu talade hon, både gripande och entusiastiskt, om Karlbos betydelse för Karlfeldts diktning.

Så blommade programmet fram i toner. Sångaren Elin Öhman och musikern David Johansson gestaltade härligt, ungdomligt och finstämt en rad Karlfeldtdikter. Naturen själv gav dramatiskt ackompanjement till konserten, med sommarens största skyfall av regn. SMHI rapporterade att just dalabyarna Karlbo och Brunnbäck den dagen fick mest regn i hela landet – och det under mycket komprimerad tid. Avesta Tidning har sedan, gång på gång, illustrerat den regntunga sommaren 2023 med foton på paraplyhavet som Karlfeldtdagens talrika publik skapade.

Karlfeldtdagen bjuder också kulturpris i lokal kontext.

Christer Rosenqvist från Karlfeldtföreningen i Folkare och den italienske Karlfeldtmedaljören Adriano De Angeli.

Årets talare litteraturvetaren Anna Nordlund berättade om Karlbos betydelse för Karlfeldts diktning.

David Johansson och Elin Öhman gestaltade finstämt en rad Karlfeldtdikter.

Avesta kommuns stora kulturpris, Årets Fridolin, tilldelades lokalhistorikern och föreningsledaren Bengt Söderqvist från Horndal. Karlfeldts ”Ja väl, jag har känt som jag ärvt litet malm från fädernas flammande härd” inledde motiveringen som lyfte fram Söderqvists mångåriga gärning för att berätta brukshistoria, genom Johan Olov-sällskapet, Föreningen Horndals Brukspark, By sockengille och många unika program och guidningar.

Som Karlfeldtföreningens ordförande strök jag under att Karlfeldt inte var en världsfrånvänd författare. Han iakttog sin samtid och dess omvälvande förändringar och skeenden. I tal och dikter ger han sina kommentarer. Poeten skriver till sin sångmö, det starka och för oss högaktuella: ”Ett dårhus och ett bårhus är människornas krigande värld.” I dikten Inför freden, som Karlfeldt skrev 1919, när det stora kriget var över, formulerar han det ofta citerade: ”... ty jag vet, den högsta av jordens böner ropar ej på seger, men ber om frid.” I den andan levandegör vi Karlfeldts lyrik, med innerlig önskan om frid, fred och respekt för varje människas unika värde.

Arrangör för Karlfeldtsdagen var traditionsenligt Karlfeldtföreningen i Folkare och Avesta kommun, den senare också ägare av Karlfeldtsgården i Karlbo. Karlfeldts barn-domshem med minnesrika miljöer, samtidens konsthantverk och slöjd, mångfald av kulturprogram, prunkande lustgård och ett uppskattat kök lockade många tusen besökare under sommaren. Vintervilan bryts för Karlfeldtsgårdens julmarknad, en helg när Cecilia stämmer sitt instrument till Guds advent. När träden knoppas, öppnas gården till en ny sommar.

Text: Karin Perers

Foto: Ingelise Erlbacher och Karin Perers

Sångs i Sjugare

Nu ligger det stora tempeltun som en liljevret...

Vår välväxta en, på rot, har sedan några år fått ersätta julgranen på tunet. Den lyser nu välkomnande när man närmar sig Sångs. Portarna till lidret har fått sina gamla halmflätade kransar med röda band, det lyser i fönstren och fåglarna finner sin kärve i det nu vita trädet. Karin och Patrik har förberett inför julen.

Sommaren känns fjärran, men vi minns alla den långa torkan som inledde den. Våra gräsmattor tog skada liksom mycket annat också skulle kunna göra i vår trädgård. Men regnet kom till slut och förvandlade allt. När vi välkomnade till poesivandringar under juli månad hade vi åter gröna

mattor, riddarsporrar som sträckte på sig högre än någonsin och de vita pionerna var fler än vi hann klara av att tömma, innan de tunga av vatten föll mot marken. Humlorna var nu tillbaka i lustgården med dess öppna doftande kalkar. Härlig musik!

Att vandra runt i trädgården ledd av dikten lockar fortfarande.

Vi ses nästa år, / om Gud ger oss än en vår.

GOD JUL och GOTT NYTT ÅR

Gunbritt Berggren

Returadress:
Karlfeldtsamfundet
c/o Hildebrand
Fischers väg 8 B
744 51 Morgongåva

B PP Sverige Porto Betalt

Års- och vårvintermötet i Stockholm

Karlfeldtsamfundet höll Vårvintermöte med årsmöte lördagen den 1 april 2023 i Bringsalen, Ersta konferens, Stockholm

PROGRAM

13.00 Årsmöte

14.00 "Intet är som väntanstider"

A & O, Agnes Enerlund Lindberg och Olle Lindberg, bjöd på tre egna tonsättningar av Karlfeldtdikter och godbitar från andra kompositörer.

15.00 Från enhetskultur till multisamhälle

Katarina Barrling, docent i statsvetenskap vid Uppsala universitet och skribent, samtalade med Odd Zschiedrich.

ÅRSMÖTET

Karlfeldtsamfundets ordförande Odd Zschiedrich hälsade de närvarande välkomna, höll ett kortare anförande samt läste några strofer ur "Mot våra" ur *Vildmarks- och kärleksvisor*. Därefter utdelade han Karlfeldtmedaljen till Gunilla Stenman Jacobson för hennes långvariga, omfattande och högt uppskattade arbetsinsats som redaktör för Karlfeldtbladet, vilket hälsades med en varm applåd från årsmötesdeltagarna. Han förklarade därefter årsmötet i formell mening öppnat, varefter Kerstin Hulter Åsberg läste "Intet är som väntanstider" ur *Fridolins visor*.

Kajsa Wejryd valdes till ordförande för årsmötet och Johannes Rudberg till sekreterare.

Inger Back, sammankallande i valberedningen, meddelade att valberedningens förslag till ny ordförande för samfundet var Johan Tysk, Uppsala, som kort presenterade sig för årsmötet. Årsmötet beslutade därefter att välja Johan

Viktiga datum 2024

Några viktiga datum för Karlfeldtsamfundet 2024 är nu spikade.

16 MARS

Karlfeldtafton på V-Dala Nation, Uppsala

9-11 AUGUSTI

Karlfeldtsamfundets sommarmöte i Avesta, Sjöviks folkhögskola

Mer information kommer på hemsidan www.karlfeldt.org eller i separat utskick längre fram.

Tysk till samfundets ordförande för ett år fram till och med årsmötet 2024.

Styrelsen består efter årsmötet av Johan Tysk, Uppsala, Anders Back, Leksand, Anita Hård af Segerstad, Uppsala, Yngve Lennerstrand, Djursholm, Ola Nordenfors, Uppsala, Anna Nordlund, Uppsala, Johannes Rudberg, Enskede samt Gunilla Stenman Jacobson, Uppsala.

Valberedningen består av Kerstin Hulter Åsberg (sammankallande), Gunnar Birgegård och Gunnar Kärrbom.

Årsmötet beslutade på styrelsens förslag om oförändrad årsavgift.

Den nyvalde ordföranden Johan Tysk överlämnade Karlfeldtmedaljen till Odd Zschiedrich efter ett fint tacktal av styrelseledamoten Gunilla Stenman Jacobson.

Som avslutning läste Gunnar Kärrbom "Kurbitsmålning" ur *Hösthorn*.

Dags att betala in medlemsavgift för 2024!

Välkommen till ett nytt år i Karlfeldtsamfundet! Det är dags att förnya ditt medlemskap. (Detta gäller förstås inte för ständiga och hedersmedlemmar.) Vi tackar för att du vill fortsätta vara med och stödja Karlfeldtsamfundet så att vi tillsammans kan att stimulera intresset för Erik Axel Karlfeldts diktning och sprida kunskap om hans liv och verk.

Medlemsavgift betalas via: **Plusgiro 67 96 73-4** eller **Swish 12345 72541**

Var noga med att ange vem det är som betalar (namn och adress).

Medlemsavgifter 2024

Medlemskap	240 kr/år
Familjemedlem	120 kr/år
Studerande	120 kr/år
Ständig medlem	2 400 kr

Varför får du detta utskick?

Karlfeldtsamfundet använder sig numera huvudsakligen av digital kommunikation med medlemmarna via e-post och hemsidan www.karlfeldt.org. Du får detta utskick för att du är registrerad som medlem i Karlfeldtsamfundet men vi saknar uppgift om e-post till dig. Om du har en e-postadress ber vi dig vänligen meddela den till info@karlfeldt.org så att du även kan ta del av digitala nyheter och information.